

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 98

číslo: 2

14. ledna 2018

Cena: 8 Kč

Extenze 2018

Vážení a milí, srdečně vás zveme na další cyklus přednášek pro širokou církevní i necírkevní veřejnost Extenze 2018, které k příležitosti 100. výročí vzniku Československé republiky budou na téma Snahy o obnovu myšlení a společnosti. Téma se však nevyčerpá „pouze“ na tématech prvorepublikových, ale na obnovných snahách obecně. Scházet se budeme v 19 hodin ve Farského sále Husova sboru na Vinohradech (Dykova 1, Praha 10).

Program přednášek:

24. 1. prof. Ctirad Václav Pospíšil, Th.D. - **Masaryk - náboženský člověk a myslitel**

31. 1. ThDr. Jaroslav Hrdlička - **Reformátor Štrasburku Martin Bucer - německá a česká reformace 16. století**

7. 2. PhDr. ThDr. Mgr. Noemi Bravená - **Etika odpovědnosti Dietricha Bonhoeffera a její význam pro současného křesťana**

14. 2. Mgr. Pavel Kolář, Th.D. - **Liturgický a dramatický prostor v pojetí avantgardního scénografa a církevního architekta Miroslava Kouřila**

21. 2. Mgr. Martin Holý - **Anežka Ebertová - služebnice strany?**

Více informací se dozvíte na našich stránkách www.hs-vinohrady.cz.

Na téma Masaryk - náboženský člověk a myslitel bude v rámci první přednášky ve středu 24. 1. ve Farského sále Husova sboru na Vinohradech hovořit prof. Ctirad Václav Pospíšil, Th.D., profesor systematické teologie na teologické fakultě v Olomouci, Katolické teologické fakultě a Husitské teologické fakultě Univerzity Karlovy.

Většinou se o T. G. Masarykovi mluví v souvislosti s politikou a vznikem československého státu, ale zpravidla se nezmiňuje náboženský rozměr jeho myšlení. Je na nás křesťanech, abychom tento duchovní rozměr Masarykova boje připomínali. Masaryk se ve svém jednání hluboce opíral o důvěru v Boží prozřetelnost, a tak je třeba vidět, že Československá republika není jenom vybojovaná, ale také vymodlená...

Filip Sedlák

Týden modliteb za jednotu křesťanů

Jak jsme již informovali v prvním čísle tohoto roku, **od 18. do 25. ledna proběhne tradiční Týden modliteb za jednotu křesťanů.**

V tomto týdnu se v prosbách a modlitbách sjednotíme nejen s křesťany celého světa, ale především s těmi ze vzdáleného exotického Karibiku, kteří připravili letošní texty. Inspirovaly je přitom jedny z nejstarších biblických veršů, tzv. Mojžíšovy písně, jmenovitě Ex 15,6 „**Tvá pravice, Hospodine, velkolepá v síle**“.

Téma nevybrali náhodou: kniha Exodus, z níž je citát převzat, popisuje vyvedení z egyptského otroctví, a právě otroctví je břemenem, které obyvatelé karibských oblastí nedobrovolně nesli po celá staletí. Není divu, že zrušení otroctví pro ně představuje stěžejní Boží spásný čin, že získání svobody je tím největším, co pro ně „Boží pravice může udělat“ – a to i v době, kdy je

onen jev ve své původní podobě již minulostí, nicméně jeho následky v podobě narušeného kolektivního sebevědomí, násilí páchaného zločineckými gangy, domácího násilí, chudoby a věčných dluhů jsou stále velmi aktuální.

Přestože iniciativa a záchrana přichází jak v Bibli, tak v našich aktuálních podmínkách vposledku z rukou Božích, věříme, že její konkrétní realizace je svěřena nám lidem – v případě Týdne modliteb pak nám křesťanům, abychom touto cestou pomohli a přispěli k uzdravení těch, kdo to potřebují. I přesto, že konkrétní projevy jejich víry a přesvědčení mohou být jiné, než ty naše.

Je doporučeno, aby se významnými symbolickými prvky v liturgickém shromáždění při této příležitosti stala Bible a skutečné tři řetězy, které budou v průběhu shromáždění nahrazeny lidským řetě-

zem coby vyjádřením pouta lásky a jednoty... Texty obsahující návrh ekumenické bohoslužby, pasáže z Bible, modlitby a úvahy pro 8 dní najdete například na webových stránkách Ekumenické rady církví.

red

„Týden modliteb za jednotu křesťanů nabízí několik příležitostí. Jednak – společně se modlit. Co může být silnějším výrazem víry a naděje, než společná modlitba těch, jejichž víra je společná, přestože se někdy ubírá různými cestami?“ uvádějí v předmluvě předseda Ekumenické rady církví Daniel Ženatý a delegát České biskupské konference pro ekumenismus František Radkovský.

„*Nejsme se svými problémy jediní na této planetě. Naše modlitby míří k nám, do naší situace roku 2018, a míří také k těm, kdo na tomto krásném světě žijí s námi, blízko i daleko.*“

Novoroční slavnost na Spořilově

Kostel sv. Anežky České na pražském Spořilově hostil účastníky tradičního novoročního ekumenického setkání: věřící společně se zástupci církví sdružených v Ekumenické radě církví a České biskupské konference se zde sešli, aby vyjádřili svá přání a modlitby pro rok 2018. Přímý přenos slavnosti umožnil televizním divákům v tento první lednový večer s nimi sdílet prosby za náš národ, život v míru a bezpečí i za to, abychom uměli respektovat druhé včetně jejich náboženské volby. Především však za to, abychom v roce, kdy si připomínáme 100. výročí obnovení státnosti a suverenity, dokázali v naší společnosti usilovat o Pravdu, která - slovy arcibiskupa pražského, kardinála Dominika Duky, „**jiná nám může darovat radost, krásu a pravou svobodu v odpovědnosti.**“ Tato společnost totiž „**přes všechny materiální a technické úspěchy pociťuje úzkost a vnitřní nespokojenost. Často nás právem ... obviňuje z nedostatku pravdivosti a křesťanské velkorysosti.**“

Mottem letošního setkání byl úryvek z Janova evangelia 18,37: „**Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.**“

red

Živý betlém v Ostravě - Svinově

V pondělí 18. prosince jsme na farní zahradě u Husova sboru v Ostravě - Svinově opět přivítali poutníky, kteří došli k živému betlému. Již dopoledne se přišli podívat žáci mateřských škol a prvního stupně základní školy. Jejich nenapodobitelný úžas, nelíčená radost, zpěv koled za doprovodu houslí sester Dagmar a Bohdany nám byly asi největší odměnou za práci při vánoční výzdobě kostela i betlémské stáje. Těžko soudit, zda děti více potěšily betlémy zhotovené výtvarnicí D. Štěpánovou, setkání se svatou rodinou u živého betlému či možnost podívat se na beránka s ovečkou dovádějící v ohradě. Každopádně si za své znalosti vánočních zvyklostí zasloužily sladkou odměnu z rukou našich hodných sester.

Večer začal zvukem kostelních zvonů, následně pan Zacios zahrál na trubku *Adeste fideles*. V tu chvíli se přítomným tajil dech. Farář se pak zmínil několika slovy o vzniku a historii živých betlémů a osvětlil

motivaci akce ve Svinově, totiž že výjev zobrazující Josefa, Marii a narozené Boží dítě v plenčičkách se nemůže omrzet, lásku a chudobu betlémské stáje je třeba naopak lidem ukazovat, aby hlouběji pronikli do tajemství Vánoc. Když zaznělo svědectví z evangelia dle Mt 2,1-12, přišli se dítěti poklonit i tři králové.

Oproti loňsku bylo novinkou promítání prezentace na věži Husova sboru, kresby k legendě o čtvrtém králi dodala sestra Štěpánová, technické zázemí ochotně zařídil pan Hejduk. Zvláštní souznělost jsme cítili při společném zpěvu koled.

Rád bych poděkoval bratru předsedovi rady starších A. Čelustkovi, který osvětlil celou plochu farní zahrady, a s dcerou připravili krásně zdobený betlém. Díky patří samozřejmě všem, kteří jakkoli nezištně pomohli. Boží pokoj všem lidem dobré vůle!

Tomáš Chytil

Džalálédín Balchí Rúmí

- Žena je světlem Boha.

 - Včera jsem byl chytrý, takže jsem chtěl změnit svět.
Dnes jsem moudrý, takže měním sebe.

 - To, co hledáte, hledá vás.

 - Narodili jste se s křídly, proč se raději celým životem plazíte?

 - Když děláte věci ze srdce, cítíte v sobě pohybující se řeku - radost.

 - V království duše se nacházejí nebesa,
která vládnou nebesy tohoto světa.

 - Piš, mluv, přinášej a zjevuj pravdu v každé větě,
abys šťasten byl na tomto i na onom světě.

- Láska zahřívá moře jako v kotlíku;
Láska rozdrbá hory na písek.
Láska rozbije nebe na sto kousků;
Láska nevědomě otřásá zemí.
- Bůh řekl: „Jak bych mohl stvořit nebesa, ne-li z lásky?
Zdvihnul jsem toto vysoké nebe proto,
abys mohl pochopit vznešenost lásky.“

Aj vzhlednuv v prostor, zřel jsem všude dlít jedno,
do moře patřiv, zhlédl jsem ve všem vlnobití jedno.

Ját v srdce patřil, bylot' moře, prostor světů
s tisíci snů, než zřel jsem ve všech snítí jedno.

Tys první, poslední, tys vnitřek, vnějšek, celek,
i v barvách světla tvého zřím se skvíti jedno.

Tys od západu k východu rozprostřen,
než na všech stromech pučí tobě kvítí jedno.

Čtyř spurných zvířat táhne na povozu světa
na uzdách krotcí tvých se zdají býti jedno.

Vzduch, oheň, země, voda, v jedno sloučeny jsou,
aniž by troufalo se tobě přiti jedno.

Jen tobě u všehomíru necht' všecka srdce tlukou,
aniž by meškalo kdy tebe ctíti jedno.

(Přebásnil Dr. Miroslav Tyrš, spoluzakladatel Sokola, Květy 1870)

Džalálédín Balchí Rúmí (1207 Afháništán - 1273 Turecko): Jeden z největších perských básníků, súfijský učitel, zakladatel řádu tancujících derivišů, jehož základem je láska, tolerance, dobročinnost a střídmost. Rúmí psal i tom, že v jádru hmoty nalezneme zmenšeninu sluneční soustavy. Věděl, že se Země otáčí kolem Slunce, ale i že planet je devět. Jeho pohřbu se zúčastnili muslimové, židé i křesťané; Turci, Arabové, Peršané i Řekové. Rúmího díla inspirovala například Danta, Chaucera, Andersena, Mozarta, Shakespeara a řadu dalších. Rúmí představuje významnou postavu v celém arabsko-muslimském světě a zároveň patří mezi nejprodávější básníky v USA. Hluboké, mistrovské dílo tohoto básníka středověku napomáhá i po staletích vytvářet mosty mezi vyznáními i národy.

Z kazatelského plánu

2. neděle po zjevení Jan 1,43-51

At' se ti klaní celá země a zpívá ti žalmy, at' zpívá žalmy tvému jménu.

ŽALM 66,4

První čtení: 1. Samuelova 3,3b-10.19

Tužby vánoční:

2. Abychom Pána Ježíše slovy vyznávali i životem následovali, modleme se k Hospodinu.

3. Abychom Božimu slovu pozorně naslouchali a ve skutek je uváděli, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, děkujeme ti za všechny dary, které nám dáváš. Kéž bychom tě lépe poznali, hlouběji milovali a den za dnem opravdověji následovali! Osvi' nás, Bože, svým svatým Duchem, at' slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: 1. Korintským 6,12-20

Evangelium: Jan 1,43-51

Verš k obětování: Žalm 63,2

Verš k pozhnání: Žalm 20,6

Modlitba k pozhnání: Panovníku Hospodine, děkujeme ti, že nás živíš svým Slovem a chlebem života. Naplň nás i svým Duchem, abychom ve světě zářili světlem tvé slávy! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 14, 35, 43, 185, 188

Po zavátých stopách
někdejších severoamerických sborů CČS

Jen zaváté stopy
Starý klobouk ve křovi
Nikdo nic nepochopí
Nikdo se nic nedoví...

Vzpomínají starší čtenáři na nezapomenutelné blues Jaroslava Ježka, zvččně dvojici V & W? Jaké asociace se vám v tomto blues evokují? U mne je taková asociace poněkud exotická a vybavuje mi dobu sedmdesátých let, jejíž domácí normalizační charakteristice jsem unikl až za oceán, tedy do Severní Ameriky. Byv angažován v povolání, které přinášelo občasně dálkové služební cesty, dostal jsem poněkud pošelilý nápad. Bývaly kdysi na tomto kontinentu v dávných dobách čtyřicátých i dřívějších let mezi českými (ba i slovenskými) krajany náboženské sbory, kongregace, které se hlásily k CČS (v dobách jejich existence dosud bez přívlastku husitská). Copak se asi s nimi stalo? Což takhle jejich zbytky či pozůstatky navštívit? Jak usmyslel, tak i učinil. Inu, byl jsem ještě mladý, nezkušený, unáhlený... a ještě trochu rozohněný optimismem slibných červánků Pražského jara zardoušeného posléze velikými bratříčky. Nu, zkrátka, odchovanec onoho uvadlého jarního rozkvětu mladých myslí.

K uskutečnění nápadu přispělo samozřejmě i tehdejší politicko-společenské ovzduší Kanady, kde jsem sídlil. Zde je třeba podrobněji osvětlit kulturně společenskou charakteristiku oné doby. Čeští přichozí do Kanady byli zde tehdy přijímáni s velkým kreditem. Nemyslím ani tak vzdělání, pracovní a další ekonomické zkušenosti, které pomáhaly

v rychlém zařazení do pracovních a společenských procesů. Spíše auru, jež je obklopovala jako příslušníky hnutí, které iniciovalo počátek rozpadu východního bloku za použití jí vlastních ideologických dogmat a axiomů. Tehdejší ministerský předseda Trudeau rozjel kampaň, dnes ironicky nazývanou multi-kulti. Tehdy ovšem šlo ve skutečnosti o prosazování společenství evropského původu a myšlení, tedy kultur a filosofii sobě blízkých. Vliv kultur přicházejících z Asie či Blízkého východu byl dosud zanedbatelný. Konkrétní projevy této formy multi-kulti byly pro nás velice potěšující. Federální média, rozhlas a TV tehdy pravidelně promítaly filmy československé nové vlny šedesátých let, zejména pak filmy zvané v ČSSR „trezorové“; o svátcích vánočních pak nikdy nechyběla v rozhlase Rybova Česká mše vánoční a v TV některá ze zfilmovaných českých oper, vysílaných hlavně rozhlasovými a TV studií v Torontu a Vancouveru. Ve Spojených státech, společensko-kulturně charakterizovaných průměrem „tavicí kotlík“, ale takový přístup neexistoval.

Nyní tedy k mému záměru: věděl jsem o existenci někdejších náboženských obcí v USA, afiliovaných s CČS, kterých bylo ještě v r. 1948 alespoň formálně 12. Existovaly ve státech New York, New Jersey, v Pensylvánii, v Chicagu, také v Gary v Indianě a posléze jako zárodek ve vícekráte formovaných přípravných výborech v Kalifornii. Oficiální návštěva některých z nich, patriarchou dr. Kovářem a redaktorem

V. Vyšohlídem se ale uskutečnila naposledy v r. 1947. Nakonec došlo k posledním pastoračním návštěvám některých komunit, které se podařilo uskutečnit dr. Kaňákovi mezi léty 1947 - 49 během jeho postgraduálních studií na Drew universitě v Madisonu v New Jersey. Po r. 1948 odešlo do exilu 8 duchovních církve, většinou ovšem do států západní Evropy. Do exilu odešlo i několik laických činitelů, kteří se usídlili v USA.

Od té doby ovšem uplynulo téměř čtvrtstoletí. Pochopitelně probíhal přirozený proces odumírání etnických společenství asimilací. Zde jde nejen o proces jazykový, kdy nová generace zrozená v USA dává přednost angličtině před mateřským jazykem. Jde také o změnu společenskou, při které se obyvatelstvo původem zemědělské stěhuje do měst. Posléze pak dochází k zeslabování denominačních vztahů, kdy se příslušníci zejména intelektuální vrstvy necítí vázání příslušností k jednomu sboru, farnosti či denominaci, postupně sbory opouštějí a svou duchovní cestu nadále odmítají spojit s organizovanými církevními institucemi. Přispívá k tomu také aktivita kulturně-sociální, která má na tomto kontinentu mnohem větší rozsah a význam, než je tomu ve sborech středoevropských. Mnohdy narůstá do takové míry, že kritické nazývají sborová společenství, kde kulturně sociální činnost převládá nad vlastním posláním duchovním, pastoračním a evangelizačním, jako „společenský klub“.

Slavomír Pícha

Dokončení příště

Nad Písmem

Oslovení

Milé sestry a milí bratři, na začátku každé své promluvy řeším to, jak vás posluchače oslovit, a téměř pokaždé to skončí stejně: Sestry a bratři. Toto oslovení totiž nejlépe vyjadřuje vztah, jaký by mezi námi měl být, a také vyjadřuje naše propojení díky Pánu Ježíši, který nás naučil vnímat Hospodina jako svého nebeského Otce. Jenže abychom uměli přijmout toto oslovení v církvi, musí mu předcházet Boží oslovení každého z nás. Pamatujete si, kdy a jak vás Pán Bůh oslovil? Dnešní texty nám nabízejí tři možné varianty, jak to mohlo probíhat...

Za prvé: jako u Samuela. Se Samuelem to měl Pán Bůh těžké. I přesto, že vyrůstal v Boží svatyni a uléhal vedle schránky s deskami desatera, Samuel Hospodina neznal. Pomáhal knězi Élímu, byl při obřadech, slyšel všechny rady, ale Hospodinovo slovo mu nebylo zjeveno... A tohoto neznalka a pomocníčka velkého kněze Bůh osloví. Bůh ho zavolá jménem, ale on vůbec netuší, kdo ho volá. Běhá za spícím Élím, který se diví, proč ho Samuel budí, a posílá ho spát. To se děje třikrát, než knězi dojde, že ho volá sám Bůh, a naučí Samuela správně reagovat. V této první variantě nás Pán Bůh může dlouho volat a oslovovat, než my pochopíme, že volá nás – že volá mě!

Za druhé: jako u Filipa. S Filipem to měl Pán lehké. Jen ho vyhledal a řekl mu: „Následuj mě!“ Filip šel a hned začal o Ježíši mluvit jako o tom, koho proroci předpovídali. V této druhé variantě nás Pán Bůh osloví a my ho ihned následujeme bez dotazů a vytáček.

Za třetí: jako u Natanaela. S Natanaelem musel Pán překonat jeho předsudky. Když totiž k němu doběhne nadšený Filip a vypráví mu o Ježíši, zasekne se Natanael na tom, že je z Nazareta – z města, které nemá zrovna nejzbožnější pověst. Nečeká a vlastně dopředu odsuzuje, že by odtud mohlo pocházet něco dobrého. Ale je zvědavý, a tak po Filipově výzvě, aby se šel přesvědčit, se jde na Ježíše podívat. Uvěří a vyzná: „Ty jsi Syn Boží! Ty jsi král Izraele!“ V této třetí variantě to Boží oslovení musí prorazit naše předsudky a rozumové úvahy. Možná jste se v žádné z těch variant nenašli... Možná vás Pán Bůh oslovil úplně jinak. Vždyť toto nebyl dokonalý výčet Božích oslovení,

která v Bibli máme. A Pána Boha ani žádnými variantami omezovat a svazovat nemůžeme. Vždyť jeho nápaditost je velmi pestrá, jak to můžeme rozpoznávat i ve stvořeném světě kolem nás. A tak i vaše oslovení určitě bylo v něčem originální a jedinečné!

Důležité je, zda jsme se po tom oslovení stali místem, kde může Boží Duch přebývat. Apoštol Pavel píše, že když se osloví v lásce dva lidé, muž a žena – stávají se jedním tělem. Když ale přijmeme Boží oslovení – jsme spojeni duchem. A naše tělo je tak místem, kde Boží Duch bydlí. A toto bychom měli mít na paměti, že nejen, co je v nás – náš duch, ale i naše tělo má být Božím nástrojem a oslavovat Hospodina. Kéž tedy nezapomínáme na naše oslovení. Kéž si nás Pán Bůh používá jako své nástroje k oslovení druhých či vysvětlení Božího volání. Kéž i to naše vzájemné oslovení „sestro, bratře“ myslíme vážně. Amen.

Františka Klásková

Pane Bože, děkujeme ti moc za to,
že jsme směli zaslechnout tvé oslovení.
Děkujeme, že každého z nás znáš jménem.
Děkujeme, že víš, jací opravdu jsme.
Prosíme tě, aby na nás bylo vidět,
že přebýváš v nás i mezi námi skrze Ducha Svatého. Amen.

Habent sua fata libelli

Ve 40. čísle ČZ z loňského roku byla uveřejněna stručná zpráva o znovuootevření studijní a dokumentační knihovny dr. Kováře v budově ÚR ČČS(H), původně založené před více než 90 lety. Čin záslužný, jehož skutečný dosah teprve docení příští generace bohoslovců a duchovních i laických pracovníků ČČS(H), i zájemci z širší církevní veřejnosti.

Na tuto knihovnu se váže kaleidoskop vzpomínek z vyprávění mého otce i z vlastního mládí, o kterých bych se rád podělil.

Knihovna vznikala za skromných podmínek. Neměla tehdy pevný rozpočet a vzrůstala spíše z darů a pozůstatostí zakladatelů církve, jakož i z příležitostných převodů nadbytečného knižního inventáře nemnoha tematicky zpřízněných knihoven.

Když byl otec, Josef Pícha, povolán v r. 1927 do Prahy, aby nastoupil jako lektor církevního zpěvu a duchovní hudby na tehdejší Husově čs. evangelické fakultě bohoslovecké, záhy jej požádal dr. F. Kovář, od r. 1926 ředitel bohoslovecké koleje ČČS a zakladatel této studijní knihovny, zda by jako vedlejší pracovní úkol v rámci každodenní knihovní aktivity také přijal funkci knihovníka. U zakladatel-

ské generace bylo tehdy obvyklé, že její příslušníci z nutnosti vykonávali funkce sekundární, někdy od hlavního povolání odlišné. Pícha souhlasil, v naději, že jde o úkol dočasný, kterého se ujme v budoucnu někdo jiný, třeba povolanější. Ale hlavně miloval práci s knihou.

Nu, nebylo tomu tak. Knihovní činnost mu byla přisouzena až do časů, kdy odchází v r. 1954 na odpočinek.

Pícha v této vedlejší činnosti nešel. Postupně doplňuje svou bohatou eklektickou sbírku dokumentů a pramenů z jižních Čech, které získal ze zdrojů starších zanikajících židovských komunit, i zachované náboženské spisy české středověké judaistiky. Těmito prameny rozšiřuje sbírky dejvické knihovny. Přichází období protektorátu. Pícha nalézá řešení, jak uchovat před nacistickými slidiči proskribované spisy svědčící o kultuře a víře náro-

da odsouzeného nacismem k vyhynutí. Nechává je tajně zazdit v knihovním mezistění a katalogy vhodně upravil. Řešení selsky prosté, ale úspěšné až do osvobození. Dejvická knihovna prožívala své rušné období i v čase poválečném. Tak jako v počátcích její existence obohacovaly její sbírky dary spřátelených knihoven, tak i ona může být hrda na to, že přispěla částí své kolekce judaik pražské knihovně Židovského muzea, konsolidující se z poničení zásahy nacistické okupace.

Nastal počátek let padesátých. Noví inženýři pokrokové kultury rezolutně vyřazovali z knihoven díla, kterým nerozuměli či která ideologicky odmítali. I dopravovali je hromadně do Sběrných surovin zpracovat na papírenskou drť.

Tehdy, díky Píchovu přátelství s Bohumilem Hrabalem, toho času pracovníkem u hydraulického lisu, nikoli ještě spisovatelem světové pověsti, podařilo se zachovat pro budoucnost díla historicky a obsahově nenahraditelná, shodou okolností rovněž středověkou judaiku české proveniencí. *Habent sua fata libelli* – mají ty knížky své osudy. To platí nezvratně i pro nenápadné místnosti knihovny v 5. patře budovy ÚR ČČS(H).

Slavomír Pícha
Dokončení příště

Vzpomínka na profesora Sázavu

(* 28. červen 1931 - 17. leden 2017)

Bratr profesor Zdeněk Sázava přijal od Boha životní poslání a jedinečný úkol - být biblickým teologem. Celý svůj život věnoval svému zájmu Bibli, Knize knih, a Slovu Božím.

Rozvíjel s úctou a respektem odkaz biblických teologů církve Karla Farského, Františka Kováře a především Jindřicha Mánka. Linie teologů a biblických odborníků Kovář - Mánek - Sázava připomíná naši církev stálý zájem o Bibli a úkol čerpat pro přítomný život víry z jejího bohatství.

Odkazem profesora Zdeňka Sázavy je probouzet v lidech zájem o Bibli a o to, co tvoří její jedinečný obsah. Přesněji řečeno o toho, kdo je jejím obsahem. Jen živý Ježíš Kristus sám nám může otevřít smysl Písma. Tak, jako je to vyjádřeno v závěru Lukášova evangelia, že tehdy Ježíš po svém ukřižování a vzkříšení učedníkům „otevřel mysl, aby rozuměli Písmu“ (L 24,45). Jak to i bratr profesor vyslovil ve své knize „Náš život v církvi“: „Ježíš Kristus je pro nás pravým a plným obsahem Božího Slova a Zákona“ (Život v církvi, s. 25). A v jiné publikaci uvádí: „Základním měřítkem zůstává podstatný smysl Písem s Ježíšem v centru a jeho láskou jako základem“ (Slova a činy, s. 67).

Jedna z významných prací bratra profesora o ústředním tématu Ježíši z Nazareta je publikace s názvem „Mistr a Pán“ (J 13,13-14). Již tento název knihy je vyznáním autora. Mistr, Rabín, Učitel - tento titul se vztahuje k pozemskému působení Ježíše z Nazareta. Označení Pán je titulem povelikonoční víry církve. Vzkříšený a vyvýšený Kristus je Pánem nade vším (J 20,28; Sk 2,6; Fp 2,11). Je Pánem a Vítězem i nad smrtí (1 K 15,57).

Nechme k sobě zazní slova bratra profesora, která jsou jeho vyznáním a svědectvím i povzbuzením pro nás: „Přicházející Pán vyzývá, abychom vykročili cestou jeho lásky a služby, a tak získávali podíl na zaslíbeném životě, plném lásky a slávy. Učí nás vidět bližního novými očima, nově ho hodnotit, sebe pak o to kritičtěji. Učí nás dívat se na svět očima Boží lásky, vedoucí k životu plnému krásy, vnitřně bohatému a věčnému“ (Mistr a Pán, s. 204).

Tomáš Butta, patriarcha

Můžete si přečíst

Islám jako výzva pro křesťany

Co máme tedy dělat tváří v tvář tomu, co vidíme kolem sebe?

Pod tímto titulem vydalo nakladatelství Návrat domů v loňském roce knihu pana profesora Pavla Hoška, vedoucího katedry religionistiky na ETF UK. Moc si cením toho, že není napsána s religionistickou neutralitou, ale s křesťanskou angažovaností. První kapitola je nazvána „Co by udělal Ježíš?“ A je výzvou k tomu, abychom se snažili na tuto otázku najít odpověď tváří v tvář výzvám, které dnes přináší islám. Autor sám říká: „Tato knížka vlastně není hlavně o islámu. Je o křesťanství. Přesněji řečeno, je o tom, jak na výzvu, kterou pro současný svět představuje překvapivě vitální a místy znepokojivě radikální islám, odpovědi křesťané, jak by na ni odpovědět mohli a nejspíš také měli.“ Podle autora lze výzvu islámu vidět jako určitou zkoušku, která nám může pomoci vrátit se

k podstatě křesťanské víry – a tou je následování Krista. Důsledné uplatňování Ježíšových přikázání ovšem neznámá naivitu, která by nebrala ohled na reálná nebezpečí. Křesťané mají být odpovědnými občany a brát vážně bezpečnostní rizika, ale zároveň by měli mít odvahu říci, že bezpečnost není jediné hledisko. Že tu je ještě hledisko solidarity s lidmi v nouzi a soucit k trpícím. Měli by do současných diskusí poznamenaných strachem a nepřátelstvím vnášet perspektivu víry, naděje a lásky.

Prof. Hošek doporučuje poučit se z dějin. Vždyť střetávání se křesťanství a islámu není nic nového. Pro křesťany islám znamenal většinou nebezpečí, kterému se bránili. Na druhé straně ale odpověď křesťanů na výzvu islámu často nebyla nikterak křesťanská, což způsobilo

nevěrohodnost křesťanství v očích muslimů. Ale našli se i tací, kteří šli proti proudu: např. František z Assisi nebo kardinál Mikuláš Kusánský, kteří promýšleli důsledně křesťanskou odpověď na výzvu islámu.

Z dvacátého století zmiňuje autor dva profesory islamistiky Louise Massignona a Kennetha Cragga, kteří promýšleli vztah k muslimům z hlediska otázky, co od nás jako křesťanů očekává Bůh.

Dále se autor zabývá otázkou, co vlastně je pro křesťany islám. V dnešní Evropě je často považován (a to i některými křesťany) za plod šílenství a temných sil. Ale islám mnozí křesťanští myslitelé považují za formu přirozeného náboženství, jakéhosi přirozeného univerzálního monoteismu a také za abrahámovské náboženství a upozorňují na paralely mezi strukturálními rysy judaismu a islámu. A jak vidí muslimové křesťanství? Často jej spojují,

až ztotožňují s Evropou a obecně se „zkaženou“ západní civilizací. Takové je i smýšlení islamistů. Ale často říkáme něco podobného i my, evropští křesťané. Musíme si ale uvědomit – říká autor – za čím ze západní kultury chceme stát. Jistě ne za konzumním materialismem! Zapomeňme na pocit nadřazenosti křesťanství, Evropy a západní kultury a připomeňme si, že Evropa vtáhla ve 20. století svět do dvou strašných světových válek.

Jak se tedy máme jako křesťané k muslimům chovat? Autor odpovídá, že máme jednat podle „zlatého pravidla“ „Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy ve všem jednejte s nimi“ (Mt 7,12). To není Ježíšova dobromyslná rada, je to přikázání! Je tedy třeba se učit naslouchat a pokoušet se o uctivé porozumění, zmlknout před jinakostí druhého. Vždyť muslimové jsou především lidé, říká autor, a jako lidé jsou jako my stvořeni k Božímu obrazu. Je třeba si uvědo-

mit, že většina muslimů se jako muslimové narodila a islám je pro ně kulturní dědictví a identita (jako donedávna bylo v Evropě křesťanství). Chtějí žít pokojně a jsou islamistickým terorismem zděšení stejně jako my a dokonce jsou jim postižení více než my. Prof. Hošek se dále zmiňuje o tom, že podoba islámu je v současné době předmětem sporu mezi muslimy; v této době se utváří budoucí podoba islámu a postoj křesťanů k muslimům tu může sehrát významnou úlohu. A proto je třeba, říká autor, přistupovat k rozhovoru s muslimy a k hledání náležitosti křesťanského postoje k muslimům s pokorou, velkorysostí, laskavostí a empatií v duchu evangelijní zásady zlatého pravidla. Knihu, tak aktuální a potřebnou v dnešní době, doporučuji všem, kdo se zajímají o islám a hledají odpověď na otázku, která je v podtitulu knihy: „Co máme tedy dělat tváří v tvář tomu, co vidíme kolem sebe?“
Ivana Macháčková

Omezenost dogmatu

Jednoho dne se procházel velký sultán Mahmúd v ulicích svého hlavního města Ghazna. Uviděl ubohého nosiče, jak zápolí s těžkým kamenem na zádech. Král byl dojat jeho stavem a nedokázal soucit ovládnout. Zvolal královský rozkaz: „Shod' ten kámen, nosiči.“ Chudák okamžitě poslechl. Kámen tam nakonec ležel léta a překážel všem, kdo chtěli projít. Řada občanů krále žádala, aby vydal rozkaz k odstranění kamene.

Mahmúd však moudře přemítal o administrativních záležitostech a cítil se povinen odpovědět: „Co se stalo na příkaz, nemůže být odvoláno stejným příkazem. Jinak si lidé pomyslí, že císařské příkazy pramení z rozmaru. Ať kámen zůstane, kde je.“ A tak kámen zůstal na místě do konce Mahmúdova života. Dokonce ani po jeho smrti nebyl z úcty k císařskému rozkazu odstraněn.

Příběh byl dobře známý. Lidé si jeho smysl vykládali třemi různými způsoby, každý podle svých schopností. Ti, kdo byli proti vládcům, se domnívali, že jde o důkaz hlouposti autority, která se chce udržet u moci. Ti, kdo si vážili moci, ctili příkazy, ať byly sebenevhodnější. Ti, kdo chápali správně, prohlédli naučení, jež měl král na mysli, nehledě na jeho pověst

mezi těmi, kteří nepochopili. Protože tím, že král nařídil, aby byl kámen shoden na nevhodném místě a překážel, a tím, že rozhlásil důvody, proč tam má zůstat, říkal vlastně těm, kdo chápou, že mají poslouchat autoritu. Zároveň si však mají uvědomit, že ti, kdo vládnou podle strnulého dogmatu, nemohou být lidstvu tak docela k užtku.

Ti, kdo si vzali poučení, tedy rozmnožili řady hledačů pravdy a mnoho jich pak našlo cestu Pravdy.

Tento příběh bez detailní interpretace, kterou čtete zde - se nachází ve slavném klasickém díle Hasana Waiz Kášífiho *Achláq-i-Mošini (Dobročinná morálka)*. Současná podoba je součástí učení súfiho šejcha Dáúda z Kandaháru, který zemřel roku 1965. Příběh ideálním způsobem vyjadřuje, jak lidé, kteří soudí na základě úrovně svého chápání, chápou činy na různé úrovni. Nepřímá znázorňovací metoda sultána Mahmúda je klasicky súfijská a dá se vyjádřit frází: „Mluv do zdi, aby dveře slyšely.“

(Z knihy *Příběhy dervišů*, autor Idries Shah, vydalo nakladatelství Portál v r. 2001, objednávky a další nabídka nakladatelství na www.portal.cz)

Tak nevím....

21. prosince loňského roku jsem byl v nemocnici, v Brně - Bohunicích kvůli chirurgickému zákroku na sítnici a potkalo mě před operací „pro-zření“. Sedl jsem si vedle pro mě neznámého pána. On se se mnou pokoušel navázat komunikaci, a já jsem evidentně neholdal komunikovat až do chvíle, než mi pan primář sdělil: „Musíte počkat, pane biskupe, než rozkapání oka zabere.“ Neidentifikovaný člověk, který seděl vedle mě, ožil a sdělil mi, že se jmenuje Kajínek.

Poté mi okamžitě došlo, o koho se jedná. Než jsem však mohl zareagovat, příběhly 2 čiperné dámy a zeptaly se: „Můžeme se s vámi vyfotit?“ Já jsem se mylně domníval, že se mnou, a na to dámy odsekly: „Ne s vámi, ale s panem Kajínkem.“ Moje sebevědomí mi pokleslo na bod mrazu, ale později dialog, právě s panem Kajínkem, mě velice překvapil. Usměvavý, blazeovaný mi sdělil: „I já jdu na operaci sítnice.“ Oba jsme s pocitem soundaléžnosti povzddechli a on pokračoval: „Toto se mi děje pořád, že se se mnou chtějí fotit.“

A začali jsme hovořit o milosti, o vině a jak nemá rád redaktora pana Klímu. Snažil jsem se mu vysvětlit, že pan Klíma dělá jen svoji redaktorskou práci, že pracuje pod dojemem rozsudků několika soudů. A tady došlo k momentu, který se určitě panu Kajínkovi nelíbil. „Pan prezident vám udělil milost, je to jeho právo, pro vás to musel být skoro zázrak z nebes, ale udělenou milostí vás pan prezident nezbavil viny, to si musíte uvědomit.“ Vyslechl jsem monolog o nespravedlnosti soudů, z kterého jsem měl vydedukovat, že je neviný. Odcházel jsem z nemocnice s pocitem, které dokonce neumím verbálně vyjádřit. Vina - trest - odpuštění. **Jan Hradil**

Zprávy

Jako v Betlémě, tak i v New Yorku: Rodí se děti a rodina z nich má radost. Na Boží Hod vánoční jsme měli v Husově sboru v Brně - Králově Poli milou návštěvu mladých manželů spojenou se svátostí křtu malé Elly Sofie.

Ona Češka, pokřtěná také zde, a on Američan z New Yorku. Boží požehnání je nad těmi městy, nad malým Ježíškem i nad malou Ellou Sofií. „Nechte děti přijít ke mně,“ nechme děti vyrůstat v církvi.

Petr Mečkovský

ČZ v roce 2018

Vážení čtenáři, na obsahu a zvyšování kvality Českého zápasu se můžete podílet i vy. Uvádíme seznam magazínových čísel na r. 2018. Většina čísel vychází cca v půli měsíce, příspěvek je třeba zaslat ve zhruba měsíčním předstihu. Přispívat samozřejmě lze i do běžných čísel. V případě zájmu kontaktujte redakci.

Témata magazínových čísel na rok 2018

- Únor - Věda a víra, etická zodpovědnost vědy
- Březen - Modlitba
- Duben - Velikonoce
- Květen - Pozvání na Noc kostelů
- Červen - Služba laiků v církvi
- Červenec - Ekologie
- Srpen - Odpočinek, dovolená

- Září - Věnováno studentům
- Říjen - Vznik Československa, konec 1. sv. války, mír
- Listopad - Raná církev
- Prosinec - Vánoce **red**

Poděkování

Děkuji Mgr. Evě Červené a její rodině za nesmírnou pomoc a oporu ve chvíli, kdy mi 9. 12. zemřel manžel František Bobačík. Bez jejich podpory bych to nezvládl. Evi, moc děkuji. Miluše

T. G. Masaryk a Židé: dějiny ambivalentního vztahu

Židovské muzeum, pobočka Brno, (tř. kpt. Jaroše 3, Brno) zve 23. 1. od 17 hodin na první přednášku z cyklu Křižovatky osudů.

Židovská komunita v Československu 1918 a 1968. T. G. Masaryk je dodnes zejména v důsledku Hilsnerovy aféry vnímán jako politik jednoznačně pozitivní vůči Židům. I v době první republiky Židé různých přesvědčení ctili „svého“ prezidenta oslavnými gesty. Avšak Masarykův postoj vůči Židům nebyl zcela jednoznačný. Těmto tématům se bude ve své přednášce věnovat I. Koeltzsch z Masarykova ústavu a Archivu AV ČR. **red**

JAN PALACH (1948 -1969)

„Člověk musí bojovat proti tomu zlu, na které právě stačí.“

49. výročí sebeupálení na podporu svobody a demokracie. V úterý 16. ledna v 15.15 h, v kostele sv. Mikuláše, Staroměstské náměstí v Praze. Expozice do 22. ledna, denně 10 - 16 hodin. **red**

Z ekumeny

OSLAVA „NAROZENIN PROROKA MOHAMEDA A JEŽIŠE“ V ANGLIKÁNSKÉM KOSTELE

1. prosince (v Indii letos až 2. prosince) většina muslimů (ortodoxní wahábisté jej odmítají) slavila svátek Mawlid. V neděli 3. prosince si narození zakladatele islámu připomněli i v anglikánském kostele Všech svatých v Londýně. Jednalo se o mezináboženské setkání křesťanů a muslimů, kteří modlitbou a krájením dortu společně oslavili „narozeniny Proroka Mohameda“ a připomněli si nadcházející „narozeniny Ježíše“.

Některé konzervativní křesťané akci kritizovali jako nevhodnou a citovavou z blogu Archbishop Cranmer editovaného anglickým teologem a politickým komentátorem dr. Adrianem Hiltonem. Autor komentáře se v něm pozastavil nad tím, že organizátoři akce v křesťanském kostele vyzdvihli Mohameda nad Ježíše, když prvního nazvali uctivě Prorokem, zatímco ústřední objekt křesťanské víry zůstal „obyčejným Ježíšem“: „Nepřiznali mu prorocký, kněžský, královský ani mesiášský titul... protože by to samozřejmě odradilo hodně muslimů (pakliže již nebyli odrazeni samotnou haram oslavou), a to by nebyl příliš mezináboženský či citlivě misijní přístup, že ano?“ A dodal, že kdykoliv křesťané „připíší Mohamedovi přívlastek ‚Prorok‘, odmítají ukřižování, odmítají vzkříšení Krista a popírají, že slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi, jelikož Mohamed odmítl všechny tyto základní články křesťanské víry.“

Mluvíci Southwarktské diecéze na kritiku reagoval tím, že nešlo o bohoslužbu a nedošlo k žádnému porušení církevních zákonů. Akce podle něj jen „umožnila křesťanům a muslimům, aby se společně setkali, a mohli tak rozvíjet lepší vzájemné porozumění, rozhovory a vztahy.“

Komentáře na The Christian Institute a Christian Post v této souvislosti připomínají kontroverzi ohledně křesťansko-muslimské bohoslužby v kostele v Glasgow letos v lednu. Významný duchovní anglikánské církve Gavin Ashenden tehdy hlasitě kritizoval, že se při ní četla pasáž z Koránu popírající Ježíšovo božství. Ashenden po té rezignoval z postu kaplana britské královny (psali jsme zde).

Dle info.dingir.cz, autor Miloš Mrázek

V OPLATCE JSI VŠECEK TAJNĚ

Jak jsme vás již informovali v jednom z loňských vydání, po Česku se vydala na pouť výstava „V oplatce jsi všecek tajně“. Po „startovním“ místě v Muzeu umění v Olomouci je jejím dalším hostitelem Západočeská galerie v Plzni. Titul výstavy je citací verše z tzv. Kunhutiny modlitby, české veršované skladby z doby kolem r. 1300, věnované oslavě mysteria eucharistie a zaznamenané v breviáři svatojiřské abatyše Kunhuty, dcery Přemysla Otakara II. Instalace sleduje formy eucharistické úcty. Tato úcta, rostoucí od druhé poloviny třináctého století a kulminující v českých zemích kolem roku 1400 a 1500, se stala jedním z klíčových témat evropské kultury. V Plzni jsou zastoupena díla malířská, sochařská i řemeslná. Přestože těžiště spočívá v pozdním středověku, instalaci doplňují díla z baroka i 20. století. Právě v umění minulého století téma pozoruhodně silně rezonovalo. Dokládají to práce například Františka Bilka, Jana Zrzavého, Bohuslava Reynka, Vojmíra Vokolka nebo Ivana Sobotky. V Plzni můžete výstavu zhlédnout do 4. února. Poté bude k vidění ve Strahovském klášteře (15. 3. - 20. 5.). Informace o doprovodném programu na www.zpc-galerie.cz. **red**

Jan Zrzavý, *Večeře v Emauzích (Motiv Rembrandtův)*, 1932, Muzeum umění Olomouc

Objednejte si Český zápas

Týdeník Český zápas můžete objednat na e-mailu: prodejna.blahoslav@csh.cz nebo tel.: 220 398 117

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Povolání učedníků

V následujícím příběhu (Jan 1,43-51) o povolání Filipa a Natanaela jsou přeházené věty. Seřadíte-li je správně, dostanete pořadí písmenek do tajenky.

- 1) Ježíš spatřil Natanaela, jak k němu přichází, a řekl o něm: (T)
- 2) „Z Nazareta? Co odtamtud může vzejít dobrého?“ (U)
- 3) Filip zase vyhledal Natanaela a řekl mu: (L)
- 4) „Hle, pravý Izraelita, v němž není lsti.“ (E)
- 5) Filip byl z Betsaidy, města Ondřejova a Petrova. (S)
- 6) Řekl mu Natanael: „Odkud mě znáš?“ (M)
- 7) „Uvidíš věci daleko větší.“ (V)
- 8) Ježíš mu odpověděl: „Ty věříš proto, že jsem ti řekl: Viděl jsem tě pod fíkem?“ (I)
- 9) Filip mu odpoví: „Pojď a přesvědč se!“ (J)
- 10) Natanael mu namítl: (D)
- 11) „Nalezli jsme toho, o němž psal Mojžíš v Zákoně i proroci, Ježíše, syna Josefova z Nazareta.“ (E)
- 12) Ježíš se rozhodl vydat na cestu do Galileje. (N)
- 13) „Mistře,“ řekl mu Natanael, „ty jsi Syn Boží, ty jsi král Izraele.“ (E)
- 14) Vyhledal Filipa a řekl mu: „Následuj mě!“ (Á)
- 15) A dodal: „Amen, amen, pravím vám, užívejte nebesa otevřená a anděly Boží vystupovat a sestupovat na Syna člověka.“ (Y)
- 16) Ježíš mu odpověděl: „Dříve než tě Filip zavolal, viděl jsem tě pod fíkem.“ (N)

(Řešení z minulého čísla: Strom, kopec na obzoru, ruka, břeh, stín.)

Jana Krajčířiková

